

חוכן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף סו.

הסדר הוא: קצירה, ספירת העומר, הבאת העומר, מתי הזמן של כל אחד, ומנין?

מנין?	מתי הזמן?	קצירה
מהחל חרמש בקמה תחל לספור ¹	בלילה משחשכה	קצירה
שבע שבתות תמימות תהיינה	בלילה אחר הקצירה	ספירת העומר
מיום הביאכם	ביום	הבאת העומר

אמר רבא: לכולהו אית להו פירכא לבר מתרתי וכו', מה היא הדרשה ומה היא הפירכא?

הפירכא	הדרשה (בקצרה)	
שמצוה למנות ימים ושבעות	מדכתיב גם שבתות וגם ימים וכו'	לרבן יוחנן ב"ז
דלמא הספירה מיו"ט האחרון	שבת התלויה בב"ד - יו"ט	לר' אליעזר
דלמא הספירה מיו"ט האחרון	תספור מיום שסמוך לביאתו הוא ניכר	לר' יהושע
אין פירכא	ילפינן עומר מעצרת לרגל ותחילת רגל	לר' ישמעאל
אין פירכא	ילפינן עומר מעצרת בגז"ש שבת שבת וכנ"ל	לריב"ב (הא')
דלמא נ' לבר מימי הפסח עצמו	יתכן שני יום דהשתא יגמרו אחרת מאשתקד	לר' יוסי ב"י
דלמא הספירה מיו"ט האחרון	ספירה התלויה בב"ד ולא בכל אדם	לריב"ב (הב')
דלמא הספירה מיו"ט האחרון	כיון שלא נתפרשה שבת מסויימת ע"כ יו"ט	לר' יוסי
אין פירכא	ילפינן עומר מעצרת בגז"ש שבת שבת וכנ"ל	לעוז דר' יוסי
אין פירכא	שתוכל לאכול מצה ששה ימים מהחדש	לרשב"א

כיצד היתה קליית העומר?

האם היו דשים אותו קודם?	האם היו קולים אותו בכלי?	
לא - דקולים אותו כשהוא בשיבולים	לא - דקולים אותו בשיבולים באש ממש	לר"מ
כן - בקנים לחים ובקלחי כרוב	כן - באבוב מנוקב של נחושת קלל	לרבנן

¹ הרי שלמדנו שהקצירה צריכה להיות קודם הספירה, והספירה על כרחך היא בלילה - דכתיב "שבע שבתות", ורק אם תספור מבערב הם יהיו תמימים.

חוכן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף סו:

מותר העומר שנפדה ונאכל לכל אדם, האם חייב בחלה ובתרומות ומעשרות?

בתרומות ומעשרות	בחלה	
פטור	חייב	לתנא קמא ²
חייב	חייב	לר' עקיבא ³

התנאים דלהלן, האם ס"ל דיש קנין לעכו"ם להפקיע לשדה בארץ ישראל מיד מעשר, או אין קנין? [תוד"ה מירוח].

לר' יוסי ור"ש - דמירוח עכו"ם פטור	לר"מ ור' יהודה - דמירוח עכו"ם חייב	
אין קנין	יש קנין	לי"ל בתוס' והסוגיא בגיטין ⁴
יש קנין	אין קנין	לנראה לומר ולרש"י והירושלמי ⁵
---	יש קנין	לעוד יש לפרש ⁶

² לגבי חלה ס"ל דשעת הגלגול קובעת, ובעת שהוא מגלגל היא כבר ברשות הדיוט. אולם במעשרות המירוח קובע - ומירוח הקדש פוטר מהמעשר.

³ ס"ל דלא ניתנו מעות הקדש אלא בצורך להם - היינו בעשרון בלבד, והשאר לא קידש, ולכן לא היה כאן בכלל מירוח הקדש על השאר. [ומה שאמרה המשנה: והשאר נפדה, לתי' א' בתוס' [ד"ה שלא] לא קאי ארי"ע. ולתי' שני הפדייה היא שלא יאמרו שהקדש יוצא בלא פדיון].

⁴ בסוגין העמיד רבא את מחלוקת התנאים אם אפשר לתרום מתרומת עכו"ם על של ישראל או לאו, במחלוקת אם מירוח העכו"ם פוטר, שלר"מ שאפשר לתרום - ס"ל שמירוח עכו"ם אינו פטור, ולר"ש שא"א - ס"ל שמירוח עכו"ם פטור. והוקשה לתוס' דמנין לרבא שנחלקו במירוח, נימא שנחלקו ביש קנין או אין קנין, דלר"מ שמחייב תבואת עכו"ם - ס"ל דאין קנין לעכו"ם להפקיע שדה בא"י מיד מעשר, ולר"ש יש קנין. ותירצו בתחילה שבי' המחלוקת תלויות זו בזו, דמאן דס"ל דמירוח עכו"ם חייב, דורש דיגונך למעט דגן עכו"ם דיש להם קנין. ומאן דדורש דיגונך ולא דיגון עכו"ם (שפטור), לא מיתר ליה למעט דגן עכו"ם, וא"כ ס"ל דאין קנין. אלא שדחו תוס' תי' זה, דר"מ בסוגין שמחייב בתבואת עכו"ם ע"כ ס"ל תרתי לחיובא, דהיינו שאין קנין לעכו"ם וגם ס"ל שמירוח העכו"ם אינו פוטר.

⁵ בהסבר זה פירשו, שאה"נ ר"מ ס"ל תרתי לחיובא, דאין קנין לעכו"ם וגם שמירוח העכו"ם חייב. והיינו מדכתיב תלתא דגנך, חד למעט מירוח הקדש, ועוד כתוב בי' דגנך והוי מיעוט אחר מיעוט לרבות מירוח העכו"ם, ולא נשאר מיעוט למעט דגן (כצ"ל - רש"י) עכו"ם, ולכן ס"ל דאין קנין. ור"י ור"ש ס"ל, דחד דגנך למעט הקדש, וחד למעט מירוח העכו"ם, וחד למעט דגן העכו"ם - דיש קנין. [אמנם הסוגיא בגיטין ובבכורות לא ס"ל הכי, והיא ס"ל דגם המ"ד שאומר אין קנין סובר שמירוח עכו"ם פטור, ולא דריש מיעוט אחר מיעוט אלא הבי' דגנך האחרונים, אחד למעט מירוח עכו"ם וחד לדרשא אחריתי. אולם סוגיתנו לא ס"ל הכי אלא ס"ל בר"מ תרתי לחיובא וכנ"ל].

⁶ בהסבר זה דחו תוס' את ההוכחה שר"מ ס"ל אין קנין, [ואמרו דאדרבא משמע מסוגיא דע"ז דס"ל לר"מ דיש קנין]. ומה שאמר בסוגין שתבואת עכו"ם חייבת, לא מיירי בתבואה שגדלה אצלו, אלא בקנה מישראל תבואה במוץ שלה ועשה בה מירוח, ובוזה נחלקו בסוגין, דלר"מ חייב דמירוח עכו"ם אינו פטור, ולר' יוסי פטור.

⁷ לא פירשו תוס' בזה סברתם להדיא, אולם נראה שלתי' זה יש ללמוד כפי הסוגיא בגיטין, דמאן דאית ליה לדרוש דגנך ולא דיגון עכו"ם - שמירוח עכו"ם פטור, ס"ל דאין קנין - היות שאין דרשה מיותרת למעט דגנך ולא דגן עכו"ם.